

Foto: Steven Flusty

MAAILMALINNA VIJJELEMINI: GLOBAALSE OLEVIKU NÄITUS

STEVEN FLUSTY, Ph.D

Kujutage ette, et külastate mõnes uues muuseumis mõnda näitust. See ei peaks kuigi raske ülesanne olema, arvestades seda viljakust, millega muuseumid on ekstsentriliselt nurgelise klaasi või voolujooneliselt eritatud titaani kujul kogu postindustriaalses maailmas tärganud. Näitus ise, mida tõenäoliselt toetab mõni korporatsioonide konsortsium, mis soovib iga hinna eest reklaamida oma kodanikuvooruslikkust, kuigi neil pole mingit arvestatavat kohalikku ega rahvuslikku identiteeti, on paraku väike – kogu, mis koosneb kõigest neljast artefaktist. Praegu on ju siiski range kokkuhoiu aeg. Sellegipoolest peaksid need vähesed välja pandud esemed (saadaval ehtsate koopiatena kõrvalasuvast kingipoes ja kaassponsoritest kaubamajades ja kogu Esimeses maailmas erikokkuleppel amazon.com-iga) andma tarvitamiskõlbliku mulje jätkuvatest väljakaevamistest nähtuse kallal, mida võiks nimetada metapoli hetkeks.

KULTIVEERITUD MAAILMALINNAD

Meie esimene artefakt on väike kullakarva *cloisonné*-tehnikas revääriehis, umbes aastast 1990. See kannab loosungit „Maailmalinna ehitamine”, mida krooniv käputäis stiliseeritud kuubikuid moodustavad stiliseeritud kiirkirjas linna silueti. See rinnanõel, mis anti Los Angelese Kogukonna Uusarendus-agentuuri toonastele juhtidele, tähistas Los Angelese kauaoodatud tõusmist maailmaklassi linna” staatusesse kõrghoonetest ärirajooni rajamisega kesklinna, kus vaevalt 15 aastat tagasi ei olnud veel ühtegi. Pilvelõhkujast on saanud universaalselt kokkuleppeline maailmalinnuse ikoon, keerukas materiaalse kultuuri ahel, kus kehtib põhimõte, et kui neid piisavalt tihedalt ehitada, siis maailm tulebki kohale. Ja nii ongi neid suurel hulgal ehitatud, alates Los Angelesest ja lõpetades Frankfurdi ja Shanghaiga, igas linnas, mis soovib vaieldamatult tähistada oma suurenevat tähtsust maailmaareenil. Mitte et see torne täis tipitud horisontide fetišeerimine piirduks üksnes linnaaparatsikuga – palu ükskõik millisel lapsel linna joonistada ja te saate tõenäoliselt pildi mitmetest võresid täis tipitud nelinurkadest, mis paisunult valvel seisavad. Kuid selle maailmalinna tegijate, kohateooria salateadmiste sümbolisüsteemi sees annavad linnaettevõtjatele ja esmaklassilistele büroorumidele võimu mudrad ja mantrad, mida esitatakse börside põrandail, et teha pilvelõhkujast mitte ainult ikooniline kõnekujund, mis on lahutamatu meie kollektiivsest kultuuri-teadvusest, vaid ka vägev praktilise võlukunsti rituaalne tööriist. Püstitatud ja pühitsetud, kanaliseerib see kõrgemalt poolt kapitali, et muuta linn just kui transsubstantsiatsioonina plutokraatlike globaalsete “hoovuste” elektro-eeterliku võrgu voluringiks. Selle käigus ühinevad hajuvad linnad üle määratute vahemaade üksteisega, et muutuda üheks, linnade linnaks, maailmalinnade süsteemiks, metapoliks, mis tugineb ühisel raha ja transiidis tarbekaupade kultuuril - New Yorgist ja Londonist saab NY-LON, tõusmas selles ülimes maailmalinnuse pühas kolmainisuses: New York/London/Tokyo¹ või vahest mitte nii arhailiselt NY-LON-Kong. Selle “alfa-klassi” maailmalinnade maailmalinna all võtavad teised sisse oma täieõiguslikud kohad beeta- või gamma-klassides koos suure ahela munitsipaalolevustega, mida määratleb iga linna korporatsiooni-oonide peakontorite ja tootjateenuste firmade loetelu.²

Kuigi meie revääriehis kujutab vaid selle protsessi südames asuvat arhitektoonilisi *lingat*³, vajab pilvelõhkuja oma kosmopoliitse maagia toimimiseks ka saatjaid. Profaani määratluse järgi on maailmalinnad kohad, kus aetakse maailma äriasju.⁴ Kuid algse sünni poolt olid sellised linnad keiserlikud metropolid ning koos nende kuninglike ministeeriumide, krooni korporatsioonide ja privilegieeritud pangandusasutustega tulid kaasa paigad, kus võis inimkonna nii kõige ülevamat kui ka grotesksemat loomingut, korjatud impeeriumi tagamaalt, koguda, imetleda ja tarbida. Kaubandus ehitis end pöördumatult Kultuuriga, pangamaja ja valitsushoone käivad käsikäes ooperimajaga ning siiamaani on kaasaegne maailmalinn hingeta, kui sealt puuduvad kunstimuuseum ja kontserdisaal. Ilma kultuurilise kapitalita ei tule ka usalduskapitali, mis on intellektuaalse kapitali tüüri juures. Seega tuli Los Angelese siluetiga komplektina kaasa kaks ülikuulsat kunstimuuseumi ja täiesti ümber ehitatud kolmas, Frankfurdi muuseumitsoon koosneb enam kui tosinast äsjaehitatud muuseumist Maini kaldal ning Manhattani Guggenheimi frantsiisid paljunevad üle kogu maakera.⁵ See ei ole ainult Kultuur kui tarbekaup (see on vana lugu), vaid ka kui sööt, eelpakendatud üritused ja näitused, mida lükatakse teatava tasu eest ühest maailmalinna kandidaadist teise. Seisund, mis on sobilikult isomorfne metapolide raamistikuga, milles need ühendatud kultuurihoovused ajutiselt elama asuvad – Frank Gehry Guggenheim Bilbao

1. Sassen, S. 1991. *The Global City: New York, London, Tokyo*. Princeton: Princeton University Press.

2. Vaata Knox, P. and Taylor, P.J. (toim.) 1995. *World Cities in a World City System*. Cambridge: Cambridge University Press; Taylor, P.J. 2003. *World City Network: A Global Urban Analysis*. London, New York: Routledge.

3. *linga* - fallosekuju-line sümbol, mis on seotud eelkõige Šiva kultusega.

4. Hall, P. 1966 (1984). *The World Cities*. New York: St. Martin's Press.

5. Friedman, A. 2003. "Build It and They Will Pay: a Primer on Guggenomics." *The Baffler* 1/15. lk 51-56.

LINNATEORIA TEKSTID

sulanud metased kumerused on äravahetamiseni sarnased tema Los Angelese Disney kontserdisaali omadega.

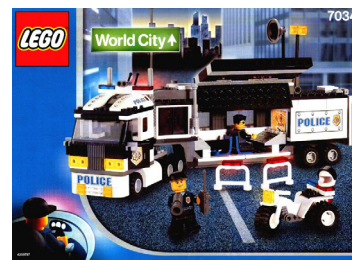
MAAILMALINNA KULTUUR

Meie teine artefakt on karbitäis Lego klotse – mitmevärvilised, kokkuliidetavad ehitusplokid. See konkreetne karbitäis on valitud Lego „Maailmalinna” ehituskomplektide kollektsioonist, mis karbil oleva foto järgi kokku panduna loob kõrgtehnoloogilise politsei seireauto, millel on kaasas kolmerattaline mootor-ratas põgenevate kahtlusosaluste kinni võtmiseks. Lapse kujutlusvõimes võib linn ju olla lihtsustatud sirgjooneline siluett, kuid Lego mängupedagoogia arendab seda nägemust edasi maailmalinna kultuuri üksikasjalise spetsiifikaga – ühelt poolt isehitatavad reisi- ja kaubakiirrongid ning teiselt poolt politsei-helikopterid, soomusautod ja seiresõidukid, ühelt poolt mobiilsus ning teiselt poolt selle piiristamine ja allasurumine.

Kuid need ei ole vastandid, vaid vastastikku täiendavad osad. Masinad selleks, et liigutada liikumatuks muutvatest masinatest sõltuvaid võõrandatud omandit ja inimesi. Ja enamgi veel – iga sohvriga linnaauto kohta on selle tee ääres kümneid turvakaameraid, kindlustades segamatu kulgemise mööda maailmalinna ja läbi metapoli, värvavaga eraldatud linnaosa nurgalt uhkesse büroosse, New Yorgi Four Seasonsi hotellist Londoni Four Seasonsi hotelli ja sealt Shanghai Four Seasonsi hotelli Pudongis, Pariisi kohvikust Phuket rannakuurorti. Tee peal pakub iga peatus võimalust omandada uusi maitseid, vaatamisväärsusi, esemeid ja kogemusi, neid proovida ja toimetada ja ümber kombineerida. Tohtu kosmopoliitne hübriidmootor, õlitatud ja tangitud paigalseisjate ohvrivere, higi ja „etnilise toiduga” igaveseks liikumiseks – välja jäetud ja valvatud linnaosade piirimüüride ja värvavate alla aetud, suletud *faveladesse* ja *gecekondudesse* ja põgenikelaagritesse, hoitud nende kohtadel monteerijatena eksporditootmispriirkondades ja kelneritena kuurortides ja kojameestena pilvelõhkujate tualettruumides või börsiruumides, kinnistatuna pisikestesse kohtadesse, kus uus on see, mis sel hetkel televiisorist tuleb, ja teistsugused on need, kes elavad paar kvartalit mitte päris õiges suunas. Tõsi, eriti rahututel puhkudel võivad nad purustada müürid, et tungida virtuaalselt metapoli ja üle kogu selle. Ometi jäävad need müürid püsti, et varmalt ohjeldada sissetungivaid kehasid, ja ohjeldatud sissetungid lämmatatakse varmalt.

Mobiilsuse privileeg on seotud kosmopoliitsusega ja on ühendatud alati kiireneva hübriidisatsiooniga, samal ajal kui paigalesunnitid paigutuvad kolk-gastesse, mis meeleheitest kõvasti kinni klõpsatavad.⁶ See on retsept maailmalinna kultuuri klotside ühendamiseks, teravalt kaheks jagunenud komplementaarsuse illustratsioon laiutab metapolise karbi esiküljel.

Kuid retseptiga ei kaasne allakirjutamine, juhiseid võib eirata ja Lego seireauto klotsidest võib sama hästi valmistada rikša, lõõmavate granaadiheitjatega auto või tantsiskleva madalapõhjalise pikapi. Maailmalinna kultuuri ehitusplokid on samamoodi parandamatud – paigalesunnitid osutuvad liikuvaks, privileegid kleepuvad kolkluse külge ja meeleheitest sünnib hübriidsus. Mõelge näiteks tippjuhtidest eliidile, lendamas ühest lennujaama äriklasi ootesaalist teise äriklasi ootesaali, ühest äriklasi hotellist teise, sunnitud haruharva kõnelema võõrast keelt, pistma suhu võõrast toitu või leidma teed võõral tänaval. Nüüd võrdle Lääne-Aafrikast pärit taksojuhiga, kes üritab täita tellimust Londoni või Tokyo tänaval, Michoacánist pärit hotelliteenijaga, kes Manhattanil piketeerib, Luzoni saarelt värvatud madrusega, kes hoolitseb

6. Bauman, Z. 1998. *Globalization: The Human Consequences*. Cambridge: Polity Press; Friedman, J. 1994. *Cultural Identity and Global Process*. London: Sage.

LINNATEORIA TEKSTID

konteineritesse pandud leviaatanite eest, kes kurseerivad neid linnu üheks liitvail laevandusteedel – kõik sunnitud kohandama oma igapäevast maailma sellega, milles nad leiavad end elamast, ja seda maailma nende endi maailmaga. Kes siis nendest on kosmopoliit ja kes silmaklappidega kohalik? Tõsi, üle piiri aetud põgeniku ja vabatahtlikult piiri ületava turisti olukord on radikaalselt erinev, kuid siiski – kes teeb ära tegeliku töö teiste linnade maailmalinna tassimisel?

Sellised on metapoli probleemaatikad ja potentsiaalid, muutlikult tähistatud globaalne linnaväli, millel me kõik heitleme võõra ja oma, välismaise ja kodumaise, kosmopoliitse ja kolkaliku määratlustega. Ja selliste võistluste ajal lööme õhku mujale sattunud kohatuid kohalikke, uusi enamusi ja julgust saanud vähemusi, rahvakoalitsioonide igavesti liikuvaid eripärasid ja võib-olla... võib-olla siiski... võimaluse kujutleda maailmalinna usalduslikku põhiprintsiipi mitte kui selle aluseks olevat tõde, vaid kui kõigest ühte paljudest strateegilistest ja olemuslikult kultuursetest tegevustest.

LINNAKULTUURIDE MAAILMAD

Meie kolmas artefakt on *tasbih*, üheksakümmend üheksa musta puupärli reas tutiga rohelisel nõõril, moodustades islami roosikrantsi. See kollektsiooni osa valmistati Bangkokis ja omandati Torontos, kuid selle oleks võinud samahästi osta New Yorgis, Londonis, Tokyos, Frankfurtis, Hongkongis või Shanghais. Me võime mõelda sellest *tasbih*'st kui tõendist selle kohta, kuidas maailma endised (või, kui soovite, uus-) koloniaalsed ääremaad tungivad globaalsesse tuumikusse, täites oma paljude maailmadega kunagi ja uuesti koloniaalse maailmalinna. Kuid ka teine tõlgendus on sama paikapidav: otsustades seda, kuidas *tasbih*'t kasutatakse (või ei kasutata) isikliku palve *dhikr*'i jaoks, on New York, London ja Tokyo äärealadeks hoopis teistsugusele globaalsele keskusele – maailmalinnade süsteem, mis koosneb sellistest kohtadest nagu Mediina, Kairo ja Karachi.

Mõistagi võib väita, et sellised paigad ei saa olla maailmalinnad. Nad ei ole suurfirmade juhtimis- ja kontrollkeskused, nad on armetult halvasti varustatud pilvelõhkujatega, nad ei meelita ligi võõrtööjõu armeesid, neil pole isegi Guggenheimi. Suurfirmade peakontorite loetelus ei esineks Mediina isegi delta-klassi maailmalinnana! Kuid paljude jaoks, kelle tavapärase, sümbolitest laetud materiaalse praktikate muster – kelle kultuur – on seotud rohkem koraani kui kapitaliturgudega, on Mediina keskuseks sootuks teistsuguses maailmalinnade süsteemis, mis pagendab New Yorgi, Londoni ja Tokyo heal juhul beeta- või isegi gamma-klassi staatusesse.

Tasbih tuletab meelde, et kuigi suurfirmade peakontorid on kergesti loetletavad, ei tähenda see sugugi, et need on kõik, mis loeb, ning teiste kultuuri näitajate loetlemine annab meile hoopis teistsugused maailmalinnad, mis on organiseeritud hoopis teistsugustesse maailmalinnade süsteemidesse. Peakontorid ei ole ju vähem kultuuriartefaktid kui muud, dünaamilise mustriga praktikate koostisosad, millesse kapital ja majandus on kinnistatud. Ja kui me suuname pilgu mujale, et keskenduda materiaalsele praktikatele, mis keerlevad mitte kapitali, vaid näiteks jumalikkuse kontseptsioonide ümber, asuvad aukohale linnad, mis meile varem mõttessegi ei tulnud: Vatikan, Medina, vahest Salt Lake City ja Dharamsala ning, niivõrd kui neoklassikaline majandus moodustab praegu planeedi valdava teoloogia, ka Chicago. Kui meil ei tarvitsegi nii kaugele teoloogia valda kanduda. Maailmas, mis on sedavõrd

LINNATEORIA TEKSTID

küllastunud filmilikust kommunikatsioonist, on näiteks Mumbai kaua ainuüksi toodangu mahu poolest kõigist teistest üle olnud, samal ajal kui Tokyo, see maailmalinluse hääbuv musternäidis, kujutab endast piiripealset ääremaad, kus *anime* ja videomängud viljakalt segunevad ja paljunevad, täites kubinal interneti ja migreerudes igas suunas – seal on koletised ja nad on teel meie poole!

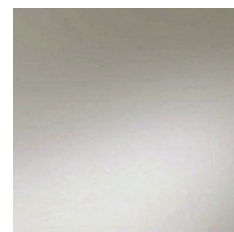
Seega ei ole metapol pelgalt maailmalinna süsteem, vaid maailmalinna süsteemide süsteem, ja nende süsteemide vahavates ristumiskohtades ilmuvad lahkuminevad linnad end üksteises üle tohutute vahemaade – hangeldaja kultuur, mida kehastab Manhattani panga harukontor Ar-Riyadis, viitab muutumalt Mediina preestrikultuurile ükskõik millises Ameerika Ühendriikide kirderannikut kirjavatest mošeedes. Sellised jätkuvad kultuurivahetused loovad kihilise maailmalinnade maastiku, mis on süstematiseeritav erineval moel vastavalt sellele, kuidas seda vaadata ja mida otsida. Veelgi enam, nende erinevate süstematiseerimislähenemiste jaotus ei ole vaid vaatamise küsimus, vaid ka tõukejõud sellele, kuidas me tegutseme: mõelgem näiteks sellele praegu teravnevale pingele, mis seab vastamisi Mediina metafüüsilise loogika ja NY-LON-i usaldusloogika, pinged, mis ilmutavad end erineval skaalal alates geopoliitikast ja lõpetades ühe linnakvartaliga.

Võib vabalt olla, et maailmalinna staatuse määrab see, kas selles kohas aetakse ülemaailmset äri. Kuid maailma äri võtab mitmeid eri kujusid – kuna see on kinnistatud meeletult erinevatesse mustritesse meeletult erinevatest praktikatest, mis on üheaegselt materiaalsed ja sümboolsed – ja maailmalinn tuleb tingimata järele. Juba mõnda aega on olnud tavaline eeldada, et maailmalinn on kultuuritu majanduslik moodustis, ning sealt edasi jätkata selliste linnade enam-vähem epifenomenaalsete kultuuriliste korrelaatidega. Samal ajal on nende turgudest ajendatud linnamasinate vastane lahinguhüüd kõlanud nii: „võimalik on teine maailm”. Halvavalt pehmelt öeldud, kui metapoli seisundi polüvalentne kultuuriline kinnistatus kuulutab midagi lihtsamat, kuid palju radikaalsemat: „on teised maailmad”. Kui jätta kõrvale rangelt universaalselt teaduslikult objektiivsed maailmalinluse määratlused, on olemas palju rohkem maailmalinnade liike, mis on korraldatud palju enamatesse maailmalinnade süsteemidesse kui meie geostatistilistes algorütmides ettegi kujutatakse.

MAAILMALINNA VILJELEJAD

Meie neljas ja viimane artefakt on vana labane troop, kuid sellegipoolest tõene: peegel. Vahest etnostilis peenutsevalt raamistatud Maroko kahhelkivide või mitmevärvise Oaxaca vermitud plekiga, on siiski selle päritolu ja detailid tähtsusetud. Tähtis on hoopis see, et sa vaatad end sellest, lakkad olemast näitusekülastaja ja saad hoopis osalejaks.

Me võime vabalt kujutada globaalset kultuurimaterjali ringlust – olgu selleks siis usalduskapitali vahendid, võõrtöajõu tarvitamine, sissetungiva teisitimõtlemissaätsud, kinožanrid või rituaalne seadmestik – kui hoovuseid. Kuid samas võime neid kirjeldada kui tagasihoidlikke üksuseid, mis koosnevad nendest, kes neid saavad, vastu võtavad ja rakendavad, kes neid ühest kohast teise kannavad ja neid uute oludega kohandavad. Materiaalsed praktikad on olemas ja saavad tähendusrikkaks vaid nende praktiseerijate tõttu ja see tähendab meid. Me oleme loendamatu ja erinevatel viisidel, mõnikord teadlikult, kuid enamasti märkamatu maailmalinnade valmistajad ja kohad, kus ristuvad maailmalinnade süsteemid. Olgu tegu tippjuhiga, kes lendab äri-

LINNATEOORIA TEKSTID

klassis New Yorgi ja Hongkongi vahet, võõrtöölisega, kes saadab koju Morelia või Accra äärelinna rahasaadetisi, või Dearbornis *dhikr*'i lugeva moslemiga, me kõik kanname endas oma maailmu kaasas, sobitame neid linnadesse, kust me end leiame, ning muundame seda linna, nii hästi kui suudame, oma maailmaga muganduma.

Meie praktikate kogumik on maailmalinna kultuur, selle jätkuvad hübriidseerumised ja metapolilikud lõpptulemused, ning sellele vastavalt käitumine tähendab saada tagasi kas või pisut võimu ja kontrolli, mida hoiti nii kaua eemal üleval nendes impeeriumi ministereeriumide ja peakontorite alfa-klassist linnastutes. Mida rohkem on meid, kes seda teevad, seda rohkem kontrolli me kõrgemalt tagasi saame. Kuid suutmatus seda teha on vaikiv nõusolek turumajandusliku multikultuursusega, sellisega, kus privilegieeritus demonstreerib suureltselt kõikide nurkade sallimist, ise end samal ajal nendest innukalt eraldades, jättes need, kes on välja jäetud, üksteist umbusu ja hirmuga silmitsema.

Lõhestatute ja vallutatute seas ühise eesmärgi loomine on parim vastus sellele kõirilõikajaliku konkurentsiiga metapolidüstoopia. Kahju, et see ei tundu kergete ülesannete killast, arvestades seda, kuidas kõnealune jaotus tugineb seesmiselt tundmuslike, tähendusrikaste materiaalsete praktikate näiliselt leppimatul lahknevel: *Kulturkampf* või täpsemini eraldiseisvate ja selgesti eristatavate „kultuuride” näiline kokkupõrge. Kultuurid, mis – hoolimata planeedi paljukiidetud digitaliseeritud parasotsiaalsuse poolvarjust – paistavad end veelgi ligipääsmatumalt (taas)rajavat, kuid neid ähvardab oletatav assimileerimise, *coca-colaniseerumise* ja *mcdonaldiseerumise* sund.

Ent kuigi meie maailmad on endiselt lahkuminevad, peavad need maailmalinnas ninapidi koos kodu rajama, teineteise vastu hõõrduma, nipet-näpet vahetama ning nende tulemusena tekkivaid hübriide edasi kandma. Kultuuride segunemine lepitab leppimatuid maailmu ilma nende leppimatust ohvriks toomata. Tänavail ja igapäevaelus pilkab see assimileerimise diktatuuri ja multikultuursuse ebaseisust, võtku see siis nii üürikesse kuju nagu *soju* kokteilide ilmumine Pärsia restorani või nii radikaalse vormi nagu zapatistide autoritaarsusevastase taktika liitumine Quebeci või Genova tänavail. Maailmalinnas on see kõikjal ja see kujutab endast väikest, kuid vägevat vahendit Maailmalinna Uuesti Ehitamiseks altpoolt väljapoole... Eriti, kui seda kindlustab mõõdukas annus ksenofiiliat.

Ksenofiilia all ei pea ma silmas mingi Teise romantiseerimist ja teise kultuurivormide tarbimist, kuigi see võib vähemalt esimeseks sammuks olla – me oleme hakanud kalduma liiga varmalt alahindama teistega nende tingimustel ühe laua taha istumise jõudu. Mõelgem ksenofiilia all hoopis edasikihutatavat kihku astuda avalikult suhtlusse ja lasta endaga suhtlusse astuda sellel, mis ei ole tuttav, mõtteviisi, mis peab erinevusi palju enamaks kui midagi, mis toimub ja millega tuleb vastumeelselt kuidagi toime tulla või – mis veel hullem – mille vastu end kaitsta. Ksenofiilia tuletab meile meelde, et ka meie oleme teistsugused, valmistab meie psüühikat ette sügavateks suheteks nendega, kes meist erinevad, ning toimib samal ajal ravimi ja vaktsiinina meie umbusule teistsuguse vastu. Nii et kuigi meie elatavad maailmad ja meie omandatud teadmised sellest, milline maailm on, on täielikuks lõimumiseks paratamatult liiga lahknevad, on ksenofiilia kultiveerimine vajalik selleks, et hinnata, austada ja isegi empaatiliselt asustada üksteise mõõdapääsmatult erapoolikuid vaatepunkte.⁷ Ksenofiilse suhtluse kaudu areneb meil võime kogeda midagi mitmesuguste reaalsuste sarnast, astuda dialoogi teistega,

7. Haraway, D. 1991. *Simians, Cyborgs and Women: The Reinvention of Nature*. New York: Routledge. Eriti lk 183-201.

LINNATEOORIA TEKSTID

kes nendes realsustes elavad, ning sel moel liikuda eristavate seisukohtade vahel⁸ armastusväärselt ja vastastikuse tundeliigutusega. Sellised dialoogilised läbirääkimised on omakorda asendamatud, kui radikaalselt erinevad sotsiaalsed tegijad tahavad astuda vastu praktikatele, kus võim teeb tööd selle nimel, et paljusid vaigistada ja kaotada ning korrastada metapoli kui tervikut väheste hüvanguks.

Niisis, mis tuleb? Koht, kus erinevus lõhestab, privileege säilitatakse ja vana-kurat võtab veel viimase? Või koht, kus teistsugusus suhestub, ühendamatus lammutatakse ja metapoli kultuuri tootmisest saab ühine, teadlik projekt? Meie viljeleme maailmalinna, nii et valik on meie.

OSA SELLEST ESSEEST KASUTAB MATERJALI RAAMATUST: FLUSTY, S. 2004. *DE-COCA-COLONIZATION: MAKING THE GLOBE FROM THE INSIDE OUT*. NEW YORK, LONDON: ROUTLEDGE.

VARASEM VERSIOON SELLEST ESSEEST ILMUS KOGUMIKUS: BRENNER, N. AND KEIL, R. 2006. *THE GLOBAL CITIES READER*. NEW YORK JA LONDON: ROUTLEDGE.

DR. STEVEN FLUSTY ON VAHELDUVA EDUGA TEGUTSEV GEOGRAAFIA PROFESSOR NING LINNAPLANEERIMISE KONSULTANT, KES ON MUUHULGAS ANALÜÜSINUD PAHAAAIMAMATUID LINNU KOLMELT KONTINENDILT.

8. Bakhtin, M. (Holquist, M., toim.) 1988. *The Dialogic Imagination: Four Essays*. Austin: University of Texas Press.